

מבוא ליסודות המשטר בישראל

96-004-15/16/17

ד"ר אבי בר / מר אבי דסקל

הרצאה

שנת לימודים: תשע"ז סמסטר: א', ב' היקף שעות: 2 ש"ש

דוא"ל: daskal10@walla.com / avibar007@walla.com

שעת קבלה: יום א', שעות 15.00 - 16.00, בתיאום מראש בדוא"ל.

משרד: בניין מקסיקו 213 חדר 322B.

א. מטרות הקורס

מטרת הקורס היא להכיר ולהבין את התשתית הפוליטית, המשטרית, הערכית, המוסדית, החברתית, המפלגתית והתרבותית של המשטר והפוליטיקה בישראל, תוך יישום שיטתי של תיאוריות ומושגים ממדעי המדינה על מקרה הבוחן הישראלי.

ב. תוכן הקורס וקריאה נדרשת:

הרצאה 1: הצגת הקורס.

הרצאות 2-4: תכונות היסוד של החברה הישראלית.

דן הורוביץ ומשה ליסק (1990), מצוקות באוטופיה (תל אביב: עם עובד), עמ' 9-27.

הרצאות 5-8: תקופת הישוב.

אפרים יער וזאב שביט (תשס"א), מגמות בחברה הישראלית (תל אביב: האוניברסיטה

הפתוחה), כרך א' עמ' 1-23; 76-95.

הרצאות 9-11: המעבר מישוב למדינה.

דן הורוביץ ומשה ליסק (1977), מישוב למדינה: יהודי ארץ ישראל בתקופת המנדט

הבריטי כקהילה פוליטית (תל אביב: עם עובד), עמ' 272-316.

הרצאות 12-13: התפתחות המערכת המפלגתית.

גיאורא גולדברג (1992), המפלגות בישראל (תל אביב: רמות), עמ' 23-51.

הרצאות 14-18: שיטת הממשל בישראל.

גדעון רהט, שלומית ברנע, חן פרידברג, עופר קניג (עורכים) (תשע"ג), **תיקון שיטת הממשל בישראל** (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה), עמ' 32-45, 291-310, 560-605, 678-701.

גדעון אלון (1995), **בחירה ישירה** (תל אביב: ביתן), עמ' 62 – 86.
ברוך זיסר (תשנ"ז), **הבחירה הישירה של ראש הממשלה: מאזן** (ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה).

הרצאות 19-21: השע היהודי-ערבי.

סמי סמוחה (1999), "אופציית הסטטוס-קוו: ישראל כדמוקרטיה אתנית – מדינה יהודית-דמוקרטית", בתוך: שרה אוסצקי-לזר, אסעד גאנס, אילן פפה (עורכים), **7 דרכים – אופציות תיאורטיות למעמד הערבים בישראל** (גבעת חביבה: המכון לחקר השלום), עמ' 23-77.

הרצאות 22-23: השע הניצי-יוני.

אשר אריאן (1999), **בטחון בצל איום**. תל-אביב: מרכז יפה. עמ' 95-129.

הרצאות 24-25: השע הדתי-חילוני.

אשר כהן (תשס"ה), "אמנות להסדרת יחסי חילונים ודתיים: ניסיונות הסדרה ציבוריים לנוכח כישלון פוליטי", בתוך: אורי דרומי (עורך), **שבת אחים** (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה), עמ' 365-383.

הרצאה 26: סיכום הקורס.

ג. חובות הקורס ומרכיבי הציון:

-נוכחות חובה.

-מבחן מסכם 100%: 70% לחומר ההרצאות והמאמרים ו- 30% למושגים ללמידה עצמית.

*הערה: המרצה שומר לעצמו את הזכות להוסיף או לגרוע מחומר הקריאה במהלך השנה, על פי שיקול דעתו.

בהצלחה!